

Chambre des Représentants

SESSION 1963-1964.

12 JUIN 1964.

PROJET DE LOI

tendant à apporter certains aménagements aux lois relatives aux pensions, allocations et indemnités des victimes civiles de la guerre 1914-1918 et de la guerre 1940-1945 et de leurs ayants droit.

AMENDEMENTS PRESENTES PAR M. NAMECHE.

Art. 6.

Remplacer le 3° par ce qui suit :

« Le § 3 est remplacé par la disposition suivante :

» § 3. Si le fait dommageable a été causé :

» — par la soustraction volontaire aux obligations à caractère militaire,

» — par la soustraction volontaire aux obligations de travail imposées par l'ennemi ou ses agents,

» — par la déportation pour le travail obligatoire.

» et si en raison d'un de ces faits de guerre, la qualité de réfractaire ou la qualité de déporté pour le travail obligatoire a été reconnue à la victime par les autorités visées au premier alinéa de l'article 4, la pension afférente au dommage est majorée de 10 % du montant obtenu en application du § 1er.

» La même majoration est également de règle lorsque la victime s'étant soustraite aux obligations à caractère militaire précisées à l'alinéa 1er, a été découverte par l'ennemi ou ses agents et a été astreinte de force auxdites obligations à caractère militaire :

» 1° si le fait dommageable a été subi pendant ce service militaire forcé, et

Voir :

805 (1963-1964) :

- N° 1 : Projet de loi.
- N° 2 : Amendements.
- N° 3 : Rapport.

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1963-1964.

12 JUNI 1964.

WETSONTWERP

strekkende tot het aanbrengen van sommige aanpassingen aan de wetten betreffende de pensioenen, toelagen en vergoedingen van de burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1914-1918 en van de oorlog 1940-1945 en van hun rechthebbenden.

AMENDEMENTEN VOORGESTELD DOOR DE HEER NAMECHE.

Art. 6.

Het 3° vervangen door wat volgt :

« § 3 wordt vervangen door de volgende bepaling :

» § 3. Indien het schadelijk feit veroorzaakt werd :

» — door het vrijwillig onttrekken aan de verplichtingen van militaire aard,

» — door het vrijwillig onttrekken aan de verplichtingen tot arbeid die door de vijand of zijn agenten werden opgelegd,

» — door de deportatie voor de verplichte tewerkstelling,

» en indien, wegens ene dezer oorlogshandelingen, de hoedanigheid van werkweigeraar of de hoedanigheid van gedepoteerde voor de verplichte tewerkstelling aan het slachtoffer werd toegekend door de in het eerste lid van artikel 4 bedoelde overheden, wordt het voor de schade toegekende pensioen verhoogd met 10 % van het bedrag dat werd verkregen door toepassing van § 1.

» Dezelfde verhoging is ook van toepassing wanneer het slachtoffer dat zich had onttrokken aan de verplichtingen van militaire aard in het eerste lid omschreven, door de vijand of zijn agenten werd ontdekt en met geweld tot genoemde verplichtingen van militaire aard werd gedwongen :

» 1° indien het schadelijk feit werd geleden tijdens die gedwongen militaire dienst, en

Zie :

805 (1963-1964) :

- N° 1 : Wetsontwerp.
- N° 2 : Amendementen.
- N° 3 : Verslag.

» 2° si la qualité de réfractaire lui a été reconnue par les autorités visées à l'article 4, alinéa 1er.

» En cas d'infirmités multiples dont l'une est susceptible d'entraîner l'application du présent paragraphe, la majoration est octroyée sur l'ensemble de la pension. »

JUSTIFICATION.

La présente modification à l'article 6, § 3, de la loi du 15 mars 1954, a pour but d'étendre aux déportés reconnus par leur statut la majoration de 10 % déjà prévue pour les réfractaires et les réfractaires déportés.

Cette modification se justifie par le fait que les déportés ont contracté leur invalidité dans des circonstances particulièrement pénibles, au cours d'un long exil de plusieurs mois en pays ennemi.

Il est à noter d'autre part qu'en matière de pensions aux victimes civiles de la guerre 1914-1918, les déportés sont rangés parmi les bénéficiaires des allocations accordées aux victimes civiles dont le dommage est la conséquence d'un acte patriotique, allocations supérieures d'environ 20 % à celles des autres victimes civiles.

Art. 12.

1. — A l'article 15, § 1er, premier alinéa, supprimer les mots :

« et si les revenus des bénéficiaires n'excèdent pas les minima déterminés au § 2 ».

2. — Au même article 15, supprimer le § 2.

JUSTIFICATION.

La présente modification a pour but de supprimer pour les pensions d'ascendants, l'exigence que leurs revenus n'excèdent pas un certain montant (le projet prévoit le double des minima exonérés à l'impôt des personnes physiques).

Il semble en effet peu équitable dans l'octroi de la pension d'ascendants d'introduire semblable exigence.

Art. 13bis (nouveau).

Insérer un article 13bis (nouveau) libellé comme suit :

« L'article 18, alinéa 1er de la même loi est modifié comme suit :

» Les demandes de pension au titre de victimes civiles de la guerre ou d'ayants droit peuvent être introduites en tout temps.

» Dans le même article 18, les alinéas 2, 3 et 4 sont supprimés. »

JUSTIFICATION.

Le présent amendement a pour but de supprimer le délai en ce qui concerne l'introduction des demandes. Il s'agit ici également de maintenir le parallélisme entre le régime des pensions de dédommagement aux victimes civiles et le régime des pensions de réparation.

En effet, ce dernier régime ne prévoit aucune limitation pour l'introduction des demandes.

La suppression de tout délai en matière de pension correspond d'ailleurs à l'une des recommandations du deuxième Congrès mondial de la Fédération Mondiale des Anciens Combattants à La Haye en 1961.

De toute manière, la production de documents de preuves appuyant la demande de pension, plus de vingt ans après les faits, offre en elle-même pour l'Etat le moyen de réserver aux seuls cas sociaux une mesure apparemment beaucoup plus large.

La commission compétente peut, selon la loi actuelle, relever le requérant par décision motivée de la forclusion, s'il est établi que l'inobservation des délais est due à une cause indépendante de sa volonté. En fait, cette disposition n'est quasi jamais utilisée par les Commissions

» 2° indien de hoedanigheid van werkweigeraar hem werd toegekend door de overheden bedoeld in artikel 4, eerste lid.

» In geval van meervoudige lichaamsgebreken, waarvan een de toepassing van deze paragraaf tot gevolg kan hebben, wordt de verhoging toegekend op het gezamenlijke pensioen. »

VERANTWOORDING.

Deze wijziging in artikel 6, § 3, van de wet van 15 maart 1954 beoogt de reeds voor de werkweigerars en gedeporteerde werkweigerars voorziene verhoging van 10 % uit te breiden tot de gedeporteerden die door hun statuut als zodanig zijn erkend.

Deze wijziging is gerechtvaardigd door het feit dat de gedeporteerden hun invaliditeit hebben opgelopen in buitengewoon droevige omstandigheden, tijdens een maandenlange verbanning in een vijandelijk land.

Aan de andere kant kan erop worden gewezen dat wat de pensioenen ten gunste van de burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1914-1918 betreft, de gedeporteerden behoren tot de rechthebbenden op de uitkeringen die worden toegekend aan de burgerlijke slachtoffers wier schade het gevolg van een vaderlandslievende daad is; deze uitkeringen liggen ongeveer 20 % hoger dan die van de andere burgerlijke slachtoffers.

Art. 12.

1. — In artikel 15, § 1, 1ste lid, de volgende woorden weglaten :

« en de inkomsten van de gerechtigden niet meer bedragen dan de in § 2 vastgestelde minima ».

2. — In hetzelfde artikel 15, § 2 weglaten.

VERANTWOORDING.

Deze wijziging heeft ten doel voor de pensioenen van de ascendenten een einde te maken aan de voorwaarde dat hun inkomsten een bepaald bedrag niet mogen te boven gaan (het ontwerp voorziet het dubbele van de minima vrijgesteld van de personenbelasting).

Het schijnt inderdaad weinig billijk dat de toekenning van het ascendentpensioen wordt afhankelijk gesteld van een dergelijke voorwaarde.

Art. 13bis (nieuw).

Een artikel 13bis (nieuw) invoegen, dat luidt als volgt :

« Artikel 18, eerste lid, van dezelfde wet wordt gewijzigd als volgt :

» De pensioenaanvragen voor burgerlijke oorlogsslachtoffers, of voor rechthebbenden kunnen te allen tijde worden ingediend.

» In hetzelfde artikel 18, worden de leden 2, 3 en 4 opgeheven. »

VERANTWOORDING.

Het onderhavige amendement heeft tot doel de indieningstermijn der aanvragen af te schaffen. Men streeft er hier ook naar, de overeenkomst te behouden tussen de regeling inzake herstellpensioenen en de regeling betreffende de vergoedingspensioenen.

Inderdaad, deze laatste regeling stelt geen enkele beperking op de indiening van aanvragen.

De afschaffing van iedere termijn inzake pensioenen stemt trouwens overeen met een der aanbevelingen gedaan op het tweede wereldcongres van de Wereldvereniging voor oudstrijders te Den Haag in 1961.

In ieder geval, de overlegging van bewijsstukken tot staving van de pensioenaanvraag, meer dan twintig jaar na de feiten, verschaft op zichzelf de Staat het middel om een blijkbaar veel ruimere maatregel alleen voor de sociale gevallen te bestemmen.

Volgens de huidige wet kan de bevoegde commissie de aanvrager, door een met redenen omklede beslissing, van vervul ontslaan indien is vastgesteld dat het niet in acht nemen van de termijnen te wijten is aan een oorzaak buiten zijn wil. De bevoegde commissies maken in feite

compétentes, et les conditions exigées par celles-ci sont réellement inacceptables. En fait, tous les cas tranchés par les commissions d'invalidité en cette matière font état du fait que nul n'est sensé ignorer la loi et rejettent comme inacceptables les demandes tardives.

Art. 17bis (nouveau).

Insérer un article 17bis (nouveau) libellé comme suit :

« *Un article 36bis rédigé comme suit est inséré dans la même loi :*

» *Article 36bis. — Les pensions, allocations et indemnités d'invalidité et d'ayants droit prévues par la présente loi sont immunisées pour l'application de l'arrêté-loi du 24 décembre 1944 concernant la sécurité sociale.* »

JUSTIFICATION.

Cet amendement tend à introduire dans le régime des pensions de victimes civiles la disposition prévue à l'article 52, § 4 des lois coordonnées sur les pensions de réparation.

De plus, des avantages accordés par la sécurité sociale découlent d'un droit auquel il ne se justifie pas d'apporter des restrictions.

Art. 24.

Au § 2, 7e, 8e et 9e lignes, supprimer les mots :

« les veuves visées à l'article 12, § 4, 1bis, de la même loi tel qu'il est modifié par l'article 9 de la présente loi, »

JUSTIFICATION.

Voir justification de l'amendement à l'article 26.

Art. 25.

Au § 2, supprimer la 2e phrase, libellée comme suit :

« Lorsque la demande émane des intéressés, elle doit, sauf cas de force majeure, être introduite dans le délai d'un an à dater de l'entrée en vigueur de la présente loi. »

JUSTIFICATION.

Voir justification de l'amendement à l'article 26.

Art. 26.

Supprimer le premier alinéa de cet article.

JUSTIFICATION.

Il ne se conçoit pas que le projet qui a pour effet d'améliorer la situation des veuves et des orphelins lorsque le mariage a été contracté après le fait dommageable, empêche ces mêmes personnes de bénéficier des réparations créées par le projet lorsqu'une pension d'ayant droit a été accordée sous la législation actuelle, par exemple aux ascendants.

Il est, d'autre part, contraire à l'esprit du projet fondé sur le principe du maintien d'un parallélisme entre le régime des pensions de dédommagement aux victimes civiles et le régime des pensions de réparation, d'introduire cette disposition restrictive.

En effet, sous le régime des pensions de réparation, la loi du 24 avril 1958 accordant la pension réduite à la veuve mariée après le fait dommageable ainsi que les allocations aux orphelins issus de ce mariage ne contient aucune disposition empêchant cette veuve ou ces orphelins de percevoir ces réparations lorsqu'une pension d'ascendants a été octroyée antérieurement.

Le dossier de la veuve Gillard-Keyen, traité par la Cour des Comptes sous le numéro 890.579 fait jurisprudence en la matière.

nagenoeg nooit gebruik van deze bepaling, en de voorwaarden die zij stellen zijn werkelijk onaanvaardbaar. In werkelijkheid wordt, in al de gevallen die de invaliditeitscommissies ter zake beslecht, aangehaald dat niemand geacht wordt de wet niet te kennen en worden de laatsttijdige aanvragen als onaanvaardbaar verworpen.

Art. 17bis (nieuw).

Een artikel 17bis (nieuw) invoegen, dat luidt als volgt :

« *Een artikel 36bis, luidend als volgt, wordt in dezelfde wet ingevoegd :*

» *Artikel 36bis. — De bij deze wet bedoelde pensioenen, uitkeringen en vergoedingen wegens invaliditeit en van rechthebbenden worden vrijgesteld voor de toepassing van de besluitwet van 24 december 1944 betreffende de sociale zekerheid.* »

VERANTWOORDING.

Dit amendement strekt ertoe in de pensioenregeling voor de burgerlijke slachtoffers de in artikel 52, § 4, van de gecoördineerde wetten op de vergoedingspensioenen voorkomende bepaling in te voegen.

Bovendien vloeien de door de sociale zekerheid toegekende voordelen voort uit een recht, waaraan het niet past te tornen.

Art. 24.

In § 2, 7^e, 8^e en 9^e regel, de woorden :

« de weduwen bedoeld in artikel 12, § 4, 1bis, van dezelfde wet, zoals het door artikel 9 van deze wet werd gewijzigd, en »

weglaten.

VERANTWOORDING.

Cfr verantwoording van het amendement op artikel 26.

Art. 25.

In § 2, de 2e volzin weglaten, die luidt als volgt :

« Wanneer de aanvraag uitgaat van de belanghebbenden, moet zij, behoudens geval van overmacht, worden ingediend binnen een termijn van één jaar te rekenen van de dag waarop de tegenwoordige wet in werking treedt. »

VERANTWOORDING.

Cfr verantwoording van het amendement op artikel 26.

Art. 26.

Het eerste lid van dit artikel opheffen.

VERANTWOORDING.

Het is niet te aanvaarden dat het ontwerp waardoor een verbetering wordt gebracht in de toestand der weduwen en wezen, indien het huwelijk plaats had na het schadelijk feit, diezelfde personen belet de vergoedingen te genieten waarin het ontwerp voorziet, indien een pensioen van rechthebbende bij voorbeeld aan de ascendenten is verleend ingevolge de huidige wetgeving.

Het is voorts in strijd met de geest van het ontwerp, dat steunt op het beginsel van het behoud van de overeenkomst tussen de regeling inzake herstellpensioenen van de burgerlijke slachtoffers en de regeling betreffende de vergoedingspensioenen, deze beperkende bepaling in te voeren.

Inderdaad, volgens de regeling inzake vergoedingspensioenen bevat de wet van 24 april 1958, waarbij aan de na het schadelijk feit gehuwde weduwe een beperkt pensioen, en aan de wezen uit dit huwelijk gesproten uitkeringen worden verleend, geen enkele bepaling die deze weduwe of deze wezen belet deze vergoedingen te ontvangen indien tevoren een ascendentpensioen is toegekend.

Het dossier van weduwe Gillard-Keyen, behandeld door het Rekenhof onder n° 890.579, geldt als rechtspraak ter zake.

Art. 29bis (nouveau).

Insérer un article 29bis (nouveau) libellé comme suit :

« Sous le chapitre II. — Modification à la loi du 15 mars 1954 relative aux pensions de dédommagement des victimes civiles de la guerre 1940-1945 et de leurs ayants droit ajouter un article 4bis libellé comme suit :

» A l'article premier de la loi du 15 mars 1954 modifier comme suit le § 4, littera b :

» b) En outre, dans le chef des ayants droit :

» — au moment de la décision d'octroi de la pension,

» — au moment du décès de la victime.

» Cette double condition n'est plus exigée lorsque la victime avait introduit une demande de naturalisation avant le 10 mai 1940. »

JUSTIFICATION.

Le projet n° 411 à l'origine de la loi du 15 mars 1954 prévoyait que la condition de nationalité devait être exigée dans le chef de la victime au moment du fait dommageable. Ce texte fut amendé par le Sénat à l'occasion de la discussion d'amendements introduits par MM. Cornez et Vermeylen, de telle sorte que le texte de l'article 1er, § 4, a, fut étendu en ce sens que la victime devait posséder la qualité de Belge au moment du fait dommageable ou avoir introduit avant le 10 mai 1940 une demande de naturalisation. Cette adaptation du texte primitif fut introduite en partant du point de vue que pareilles victimes pouvaient être considérées comme faisant partie de la communauté nationale, et pouvaient, en conséquence, bénéficier des dispositions de la loi fondée sur le principe de solidarité liant les citoyens d'une même nation.

Il fut toutefois négligé de préciser que la demande de naturalisation introduite avant le 10 mai 1940 suffirait également pour les ayants droit.

Il est cependant clair que les considérations basées sur le principe de solidarité nationale qui ont entraîné la modification de l'article 1er, § 4, a, sont valables également pour ceux qui sont décédés des suites du fait dommageable.

En fait, l'amendement a pour but de permettre à la veuve d'origine belge mariée avec un étranger avant la guerre, devenue étrangère de par son mariage en Belgique, de pouvoir faire état valablement dans son chef d'une demande de naturalisation introduite dans les formes prescrites avant le 10 mai 1940 par son mari décédé ultérieurement du fait dommageable au sens de la loi, avant d'avoir pu obtenir la nationalité belge, laquelle aurait automatiquement eu pour conséquence de rendre à l'épouse la nationalité belge d'origine.

L'amendement supprime une anomalie.

Son champ d'application ne s'étend qu'à quelques cas qui présentent cependant un caractère social évident.

Art. 31.

Modifier comme suit le premier alinéa de cet article :

« Produisent leurs effets :

» 1° le 1er janvier 1954 : les articles 4, 4bis, 5, 8, 3° et 16;

» 2° le 1er janvier 1957 : l'article 22;

» 3° le 21 mai 1958 : les articles 20 et 21;

» 4° le 1er janvier 1959 : l'article 13bis;

» 5° le 1er janvier 1964 : les articles 1er, 2, 3, 6, 7, 8, 1° et 2°, 9, 10, 11, 12, 13, 17 et 17bis. »

JUSTIFICATION.

Il y a lieu de fixer la date de prise de cours pour les amendements présentés, lorsque ceux-ci entraînent la création d'un article nouveau.

Art. 29bis (nieuw).

Een artikel 29bis (nieuw) invoegen, dat luidt als volgt :

« Onder hoofdstuk II. — Wijziging van de wet van 15 maart 1954 betreffende de herstelpensioenen voor de burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1940-1945 en hun rechthebbenden, een artikel 4bis toevoegen, dat luidt als volgt :

» In het eerste artikel van de wet van 15 maart 1954, § 4, littera b, wijzigen als volgt :

» b) Bovendien, in hoofde van de rechthebbenden :

» — op het ogenblik van de beslissing tot toekenning van het pensioen,

» — op het ogenblik van het overlijden van het slachtoffer.

» Deze tweevoudige voorwaarde is niet meer vereist indien het slachtoffer vóór 10 mei 1940 een aanvraag tot naturalisatie had ingediend. »

VERANTWOORDING.

In het ontwerp n° 411, dat ten grondslag lag aan de wet van 15 maart 1954, werd bepaald dat de nationaliteitsvoorwaarde (in hoofde van het slachtoffer) moest worden gesteld op het ogenblik van het schadelijk feit. Deze tekst werd door de Senaat gewijzigd bij de bespreking van amendementen voorgesteld door de heren Cornez en Vermeylen, zodat de tekst van artikel 1, § 4, a, dusdanig werd verruimd dat het slachtoffer de hoedanigheid van Belg moest bezitten op het ogenblik van het schadelijk feit, ofwel vóór 10 mei 1940 een aanvraag tot naturalisatie moest hebben ingediend. Deze aanpassing van de oorspronkelijke tekst werd gedaan uitgaande van het standpunt dat zulkdanige slachtoffers konden worden geacht deel uit te maken van de nationale gemeenschap en derhalve het voordeel konden genieten van de bepalingen van een wet die berust op het solidariteitsgevoel tussen de burgers van een zelfde natie.

Er werd evenwel nagelaten te bepalen dat de aanvraag tot naturalisatie, ingediend vóór 10 mei 1940, eveneens volstond voor de rechthebbenden.

Het is echter duidelijk dat de overwegingen gesteund op het nationaal solidariteitsbeginsel die aanleiding hebben gegeven tot de wijziging van artikel 1, § 4, a, eveneens gelden voor diegenen die ten gevolge van het schadelijk feit zijn overleden.

In feite strekt het amendement ertoe de weduwe van Belgische nationaliteit die vóór de oorlog met een vreemdeling was gehuwd en die door haar huwelijk in België vreemdelinge werd, in staat te stellen zich in haren hoofde te beroepen op een aanvraag tot naturalisatie, vóór 10 mei 1940 in de vereiste vorm ingediend door haar echtgenoot die na het door de bepaalde wet strafbare feit is overleden, alvorens de Belgische nationaliteit te bekomen, waardoor de echtgenote automatisch haar oorspronkelijke Belgische nationaliteit zou hebben terugbekomen.

Het amendement maakt een einde aan een abnormale toestand.

Het is slechts van toepassing op enkele gevallen waarvoor het sociaal karakter echter buiten kijf staat.

Art. 31.

Het eerste lid van dit artikel wijzigen als volgt :

« Uitwerking hebben :

» 1° op 1 januari 1954 : de artikelen 4, 4bis, 5, 8, 3° en 16;

» 2° op 1 januari 1957 : artikel 22;

» 3° op 21 mei 1958 : de artikelen 20 en 21;

» 4° op 1 januari 1959 : artikel 13bis;

» 5° op 1 januari 1964 : de artikelen 1, 2, 3, 6, 7, 8, 1° en 2°, 9, 10, 11, 12, 13, 17 en 17bis. »

VERANTWOORDING.

Wanneer de voorgestelde amendementen de invoeging van een nieuw artikel met zich brengen, dient er een datum te worden vastgesteld waarop dit laatste uitwerking heeft.

L. NAMECHE.
R. HICGUET.